

Людмила БЕРЕЗЕНСЬКА, Наталія ПАЄНТКО

ВИКОРИСТАННЯ ПІСНІ В ЯКОСТІ АВТЕНТИЧНОГО ІНШОМОВНОГО ТЕКСТУ ДЛЯ РОЗВИТКУ АУДИТИВНОЇ МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТАРШОКЛАСНИКІВ

На завершальному ступені навчання у загальноосвітній школі головним завданням залишається розвиток та вдосконалення всіх основних видів мовленнєвої діяльності учнів: аудіювання, говоріння, читання та письма, завдяки яким і здійснюється вербальна комунікація. На сучасному етапі одним із фундаментальних умінь при навчанні іноземної мови є саме *аудіювання*, яке є одним з основних і надійних шляхів отримання іншомовної інформації, що, в свою чергу, є важливою умовою для формування позитивної мотивації учнів та потреби в активному спілкуванні [1: 117]. Але, як свідчить аналіз методичної літератури та практичної роботи шкільних вчителів, сформованість аудитивної компетенції старшокласників не завжди досягає програмного рівня, що часто є причиною порушення комунікації та незрозуміння тексту автентичного походження.

На результатах аудіювання автентичного іншомовного тексту негативно позначаються як недосконалість сформованості умінь аудіювання так і труднощі, пов'язані з індивідуально-віковими особливостями учнів-старшокласників. Залишається актуальним і питання вибору відповідного автентичного тексту, так як в світлі комунікативної спрямованості навчання іноземної мови доцільно використовувати такий іншомовний текст, який переслідував би певну комунікативну мету, містив би певну комунікативну цінність та був змістовно завершеним. Згідно Рекомендацій Ради Європи для навчання аудіювання доцільно використовувати неадаптовані автентичні тексти, які спеціально відбираються згідно вікових характеристик та досвіду учнів.

Англійська пісня в якості одного із зразків автентичного іншомовного тексту може слугувати як для детального, так і для вибіркового чи загального опрацювання з метою вдосконалення аудитивної компетенції старшокласників. Для успішного розвитку аудитивної компетенції на основі використання пісні необхідно притримуватись поетапного навчання аудіювання, так як розуміння автентичного аудіотексту можливе лише за стійкої сформованості аудитивних умінь. А тому вправи для навчання аудіювання із застосуванням іншомовної пісні мають бути за своєю суттю реальною

мовленнєвою діяльністю, мета якої – одержання та розуміння необхідної інформації та формування свого власного ставлення до почутого.

Передтекстова антиципація на сприйняття пісенного тексту полягає в пошуку відповідей на передтекстові запитання, підбір чи вибір заголовку до пісні, визначенні правильності стверджень та формуванні основної ідеї пісні, в якості автентичного аудіотексту. На даному етапі доцільним є використання вправ спрямованих на полегшення сприйняття автентичного мовленнєвого потоку, наприклад: вправи для зняття лінгвістичних труднощів, для розвитку аудитивної пам'яті, логічного мислення, здогадки та передбачення змісту пісні. На етапі прослуховування пісні та після її прослуховування пропонуються вправи для подальшого опрацювання автентичного аудіотексту з наступним розвитком усної мовленнєвої компетенції старшокласників, що значно збільшує ефективність розуміння автентичного аудіотексту.

На прикладі англійської пісні “Strangers in the night” (з текстом пісні можна познайомитися в одній з наступних вправ) в якості автентичного іншомовного тексту проілюструємо використання деяких сучасних технологій навчання аудіювання на старшому етапі навчання в загальноосвітній школі. Для зручностей ознайомлення з технологіями навчання фрагменти уроку пропонуються, звичайно, на англійській мові: Вправа, спрямована на розвиток смислової антиципації змісту пісні.

Комунікативне завдання:

It's spring now. And though it's not very warm, but walking in the park we can admire the beauty of the first flowers and green leaves and chattering of the birds. What feelings can you have and what can happen to you on one of such warm spring days? Whom would you like to meet?

Вправа, спрямована на мовну антиципацію змісту пісні.

Комунікативне завдання:

Listen to the following music and express your feelings. What will the song be about? Would you guess the mood of the song?

Express your own version of what the story will be about.

Вправа, спрямована на розвиток імовірного прогнозування змісту тексту.

Комунікативне завдання:

Listen to the song and say whose version was the right one.

Вправа, спрямована на розвиток уваги та аудитивної пам'яті.

Комунікативне завдання:

Find the words which prove the song is sad / happy.

Listen and write down the most emotional words and expressions.

Вправа та контроль точності розуміння змісту тексту.

Комунікативне завдання:

Listen and complete the grid:

<i>Main character</i>	
<i>Place of action</i>	
<i>Time of action</i>	
<i>Object of action</i>	
<i>Results</i>	

Вправа, спрямована на розвиток вмінь пошуку основної текстової інформації.

Комунікативне завдання:

Listen to the statements and choose the correct variant:

The main characters of the song are:

Jolly beggars;

Two lonely people;

An old man and his dog.

When did they meet?

At sunrise?

At night?

On New Year's Eve.

What was her smile like?

Disgusting;

Hollywood smile;

Exciting.

Вправа на розвиток механізму осмислення.

Комунікативне завдання:

Look through the printed variant of the song but in a wrong interpretation.

Spot the mistakes:

Murders in the night

Exchanging bullets

Bleeding in the night

Who will stay alive

Before the night was through.

Вправа на активізацію мовного та мовленнєвого матеріалу.

Комунікативне завдання:

Using your corrected variants, say how these lines can sound when referring to the future. What will happen to the main characters in future?

Вправа на розвиток уяви та контроль розуміння аудіотексту за допомогою невербальної наочності.

Комунікативне завдання:

Imagine the place where the strangers met, choosing the right picture from the suggested ones;

Вправа, спрямована на розвиток усної мовленнєвої компетенції.

Комунікативне завдання:

Think of the reason why people appeared to be walking late at night?

Вправа, спрямована на розвиток вмінь діалогічного мовлення.

Комунікативне завдання :

Compose and role-play a dialogue between two strangers at the moment they first met;

Choose the adequate title to the song;

Вправа, спрямована на формування монологічної комунікативної компетенції.

Комунікативне завдання:

Imagine that you are eager to get acquainted with the boy / girl depicted in the song. How would you start your conversation?

Вправа, метою якої є розвиток творчих здібностей на основі прослуханого.

Комунікативне завдання:

Compose your own couplet to fill in the pause in the song.

*Strangers in the night
Exchanges glances
Wandering in the night
What were the chances
We've been sharing love
Before the night was through
Something in your eyes was so exciting
Something in your smile was so inviting
Something in my heart told me
I must have you
Strangers in the night
Two lonely people
We were strangers in the night
Up to the moment when we
Said our first "Hello"
Little did we know
Love was just a glance away
A warm embracing dance away
Never since that night
We've been together
Lovers at first sight
In love forever
It turned up so right
For strangers in the night
A Pause...
Ever since that night*

*We've been together
Lovers at first sight
In love forever
It turned up so right
For strangers in the night.*

The following couplets can be used for filling in the pause:

*I said to my boy 2. Love will never die
You are disgusting As long as living
And please take your hands away It will help us stay alive
I'll never trust you Up to the moment when
You can give up all your tries Remembering all oaths
This is my advice What waits for us who knows
Love was just a glance away Love was just a glance away
A warm embracing dance away. A warm embracing dance away.*

Вправа, спрямована на розвиток писемної мовленнєвої компетенції учнів.

Комунікативне завдання:

Imagine you are a DJ, prepare an advertisement for a song for people to get interested in.

Отже, виконання цілеспрямованого комплексу вправ у формуванні аудитивної компетенції дозволяє учням якісніше сприймати автентичний текст, збільшити кількість висловлювань та проявити зацікавленість до виконання запропонованих комунікативних завдань, які, в свою чергу, забезпечують мотивацію, осмислення та оцінку змісту та ідеї автентичного аудіотексту, орієнтацію старшокласників в аудіоінформації.

Використання англійських пісень в якості зразків автентичного іншомовного аудіотексту з обов'язковим використанням дотекстових, текстових та післятекстових вправ надає можливостей вчителю задовольнити програмні вимоги з іноземної мови щодо навчання аудіювання учнів старшого етапу навчання загальноосвітньої школи.

1. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Під ред.

С.Ю. Ніколаєвої. – К., 1999. – 320 с.